

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/121/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116209549
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116209549.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobkyne: D. J., nar. XX.X.XXXX, bytom E., A. E. XXXX/XX, právne zastúpená JUDr. Peter Rybár s.r.o., Kuzmányho 29, Košice proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C/156/2016-79 zo dňa 06.03.2017 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 3 570,22 s 5,05 % ročným úrokom z omeškania z priznanej istiny od 26.4.2016 do zaplatenia. Všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, vo zvyšku súd návrh zamietla.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52, § 53 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 a 3, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z..

V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa dňa 6.5.2016 doručila žalobu, ktorou sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného vo výške 3.570,22 Eur s príslušnými zákonnými úrokmi z omeškania.

. Žalobkyňa a žalovaný uzatvorili nasledovné zmluvy o úvere:

-27.5.2008 - zmluvu č. 8630435, na základe ktorej bol poskytnutý úver 165,97 Eur a žalobkyňou uhradený vo výške 298,70 Eur

-23.9.2008 - zmluvu č. 8630494, na základe ktorej bol poskytnutý úver 165,97 Eur a žalobkyňou vrátený vo výške 298,70 Eur

-22.12.2008 - zmluvou č. 8630562, na základe ktorej bol poskytnutý úver 265,55 Eur a žalobkyňou vrátený vo výške 517,80 Eur

-22.5.2009 - zmluvou č. 8630672, na základe ktorej bol poskytnutý úver 600 Eur a žalobkyňou vrátený vo výške 3.268,51 Eur

-23.9.2010 - zmluvou č. 806300358, na základe ktorej bol poskytnutý úver 300 Eur a žalobkyňou vrátený vo výške 684 Eur.

Zmluvy, ktoré uzatvorila žalobkyňa so žalovaným 27.5.2008, 23.9.2008, 22.12.2008, 22.5.2009, 23.9.2010 sú spotrebiteľskými zmluvami a podliehajú súdnej kontrole. Súd zistil, že predmetné zmluvy obsahujú len údaje o výške úveru, ďalej údaje o výške poplatku, výške splátok, počtu splátok, celkovej sume, ktorú uhradil spotrebiteľ a dátumu prvej úhrady splátky. Uvedené zmluvy neobsahujú zákonmi o spotrebiteľských úveroch vyžadované údaje uvedené v § 4 ods. 2 zák. 258/2001 v znení platnom od 1.4.2008, ani podľa § 9 ods. 2 zák. 129/2010 Z.z., pretože sa nenachádza ani v jednej z nich údaj o ročnej úrokovej sadzbe, RPMN, priemernej hodnoty RPMN, konečnej splatnosti úveru a nedodržanie týchto podstatných náležitostí v spotrebiteľskej zmluve má za následok, že takýto úver je podľa § 4 ods. 3

a § 11 ods. 1 písm. b) zák. 129/2010 bezúročný a bez poplatkov. Preto, ak žalovaný prijal plnenie navyše okrem poskytnutej výšky úveru, sa bezdôvodne obohatil, lebo podľa § 451 ods. 2 OZ prijal plnenie bez právneho dôvodu, ktoré je povinný vydať.

Žalobkyňa preukázala, že zmluvy o úvere neobsahovali podstatné zákonom vyžadované náležitosti a preto sú tieto úvery bezúročné a bez poplatkov. Žalovaný potom mal nárok len na vrátenie výšky poskytnutého úveru, t.j. sumu 1.497,49 Eur (165,97 Eur + 165,97 Eur + 265,55 Eur + 600 Eur + 300 Eur). Žalobkyňa však žalovanému vyplatila celkovo 5.067,74 Eur (298,70 Eur + 298,70 Eur + 517,80 Eur + 3.268,51 Eur + 684 Eur). Rozdiel medzi týmito sumami predstavuje výšku bezdôvodného obohatenia t.j. 3.570,22 Eur, ktoré získal žalovaný plnením bez právneho dôvodu, čím sa obohatil na úkor žalobkyne. Pre začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty je rozhodujúci deň, kedy sa žalobkyňa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil. Z listinného dôkazu a to výzvy na vrátenie plnenia prijatého bez právneho dôvodu z 22.4.2016 vyplýva, že v apríli 2016 sa žalobkyňa dozvedela, že úverové zmluvy neobsahujú zákonné predpoklady v zmysle § 4 ods. 2 zák. 258/2001 a vyzvala žalovaného k vydaniu bezdôvodného obohatenia a zároveň 21.4.2016 poverila svojho právneho zástupcu JUDr. Petra Rybára, aby ju zastupoval vo všetkých vzťahoch vzniknutých na základe uzatvorenej zmluvy so spoločnosťou Pohotovosť. Z týchto dôkazov vyplýva, že až v tomto období začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia lehota, keď bola vykonaná analýza týchto zmlúv. Pokiaľ ide o objektívnu 10 ročnú lehotu, táto neuplynula, keďže začala plynúť v roku 2008. Z tohto dôvodu nejde o premlčaný nárok a námietku premlčania vznesenú žalovaným súd považuje za nedôvodnú. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má vo vzťahu k premlčaniu svoj vlastný osud. K premlčaniu došlo v objektívnej trojročnej premlčacej dobe pri zmluve č. 8630435 dňa 19.12.2011, pri zmluve č. 8630562 dňa 21.05.2012, pri zmluve č. 8630494 dňa 21.05.2012, pri zmluve č. 8630672 dňa 19.07.2013, pri zmluve č. 806300358 dňa 18.04.2016. Žalobca nijako skutkovo nepreukázal možnosť uplatnenia 10 ročnej premlčacej doby. Zmluvu č. 8630494, č. 8630562, č. 8630672 nie je možné považovať za zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko je v nich výslovne určený účel ich uzavretia, a to povolenie dlžníka. Dlžník je tak vyňatý spod statusu spotrebiteľa s ohľadom na ust. § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluvy boli uzatvorené v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. V čase uzavretia zmlúv nebol účinným žiaden všeobecné záväzný právny predpis, ktorý by stanovoval maximálnu prípustnú výšku úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. U nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. O platnosti jednotlivých častí zmluvy o úvere č. 8630672, teda, či je zmluva bez úrokov a poplatkov bolo rozhodnuté dňa 09.04.2010 rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. V tomto smere preto existuje prekážka res iudicata. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozhodcovská doložka, od ktorej odvodzoval svoju právomoc rozhodcovský súd je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Rozhodcovský rozsudok tak predstavuje ničotný akt a nezakladá prekážku res iudicata. Tvrdenie žalovaného, že prostriedky mali slúžiť na výkon žalobcovho povolenia je zavádzajúce. Je bežnou praxou žalovaného pri uzatváraní zmlúv snaha onačiť dlžníka ako podnikateľský subjekt a ak to nie je možné, účelovo zaškrtnúť účel použitia prostriedkov výkon zamestnania, povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ nemá vedomosť o tom, či zaškrtnutie daného políčka spôsobuje. Žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil úmyselne, čo bolo už viackrát konštatované súdmi SR. Napadnuté rozhodnutie spĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie. Navrhol rozsudok potvrdiť.

4. Žalovaný v podaní, ktorým reagoval na vyjadrenie žalobcu uviedol, že rozhodcovská doložka umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Nárok žalobcu je premlčaný aj v subjektívnej lehote.

5. Žalobca v podaní zo dňa 15.08.2017 uviedol, že prípade iniciovania sporu žalovaným bude v zmysle rozhodcovskej doložky vždy príslušným na rozhodovanie rozhodcovský súd. Rozhodcovská doložka je preto neplatná. Žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel od svojho právneho zástupcu dňa

21.04.2016. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje preukázaná, skutočná vedomosť. Žaloba bola na súd podaná pred uplynutím subjektívnej premlčacej doby.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejماً jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby naopak obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú.

Odvolací súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné zistiť z akých skutkových okolností súd vychádzal a akými právnymi úvahami sa riadil, keď dospel k záveru, že zmluvy uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným majú spotrebiteľský charakter, z rozhodnutia tiež nie je zrejmé, z akých dôvodov predmetné zmluvy podliehajú režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, resp. zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Za tohto stavu nie je možné posúdiť, či vyhodnotenie zmlúv ako bezúročných a bez poplatkov pre absenciu obligatórnych náležitostí v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch je správne.

V odôvodnení rozhodnutia absentuje skutkové ako aj právne posúdenie veci vo vzťahu k plynutiu objektívnej premlčacej lehoty pre vydanie bezdôvodného obohatenia. V zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa objektívna premlčacia lehota v trvaní 10 rokov uplatní vtedy, keď je bezdôvodné obohatenie získané úmyselne. Z rozhodnutia nie je zrejmé, či súd prvej inštancie skúmal splnenie podmienok, za ktorých je dôvodné aplikovať 10 ročnú premlčaciu lehodu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, čo je v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu (čl. 46 Ústavy SR, čl. 45 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv). Tým odňal stranám sporu právo konať pred súdom a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby, pričom spotrebiteľský charakter zmluvy je potrebné skúmať vo vzťahu ku každej zmluve osobitne. Samostatne vo vzťahu ku každej zo zmlúv je potrebné posudzovať aj otázku dôvodnosti aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej lehoty. V prípade, ak nie sú preukázané podmienky pre uplatnenie 10 ročnej premlčacej lehoty, uplatní sa objektívna premlčacia doba v trvaní 3 rokov. Dôkazné bremeno v tomto smere spočíva na žalobcovi. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

7. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.